

УДК 330.636.32

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ВІВЧАРСТВА: УКРАЇНА ТА СВІТОВИЙ ДОСВІД

Г.В. Корнієнко

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Анотація. Дане дослідження спрямоване на підтримку ідеї якнайшвидшого відродження українського вівчарства. Розглянуті праці багатьох сучасних українських науковців-економістів, що досліджують вівчарство, зокрема, Туринського В.М., Сокола О. І., Шелест Л.С., Петровської Т.М., Коновалова І.В. та ін. Визначено, що провідну роль у популяризації та розвитку вівчарства в Україні займає «Асоціація вівчарів та козівників України» (ВГО). У статті проаналізовано сучасний стан галузі вівчарства у світі, де лідируючі позиції вже довгий час утримують Китай та Австралія. Ці країни є лідерами як у виробництві м'яса та молока, так і у виробництві вовни. Розглянуто стан українського вівчарства: в останні роки частка виробництва вовнової продукції скорочувалася, а м'ясо-молочної - збільшувалася, але виробництво в усіх підгалузях є збитковим. Вказані основні проблеми вітчизняного вівчарства, які потребують негайного вирішення для відродження цієї галузі, зокрема: незадовільний стан пасовищ, відсутність високопродуктивних порід тварин, недостатність програм кредитування тощо. Для детальнішої розробки стратегії розвитку вівчарства запропоновано основний напрям розвитку світового вівчарства: розширення м'ясної підгалузі, що може позитивно вплинути на досліджувану галузь.

Реформування та відродження українського вівчарства, враховуючи вже існуючий потенціал – важлива та можлива місія. Як показує світова практика, розвинути вівчарство можна, акцентуючи увагу на виробництві баранини та ягнятини. Провідна роль у розбудові вівчарства повинна належати державі, що, зокрема, полягає у забезпеченні виробників пільговими умовами кредитування та підвищенні внутрішнього попиту на продукцію вітчизняного вівчарства. Механізми і процедури, тактичні та стратегічні плани розбудови цієї галузі можна запозичити в країнах, що вже досягли успіху у такому виробництві, адаптувавши їх згідно з сучасними ринковими умовами України.

Ключові слова: вівчарство, світовий досвід, відродження галузі вівчарства, галузева економіка.

Вступ. Галузь вівчарства є унікальною, оскільки здатна забезпечувати населення країни різноманітною продукцією з високими споживчими та оздоровчими властивостями. Так, ягнятина є дієтичним видом м'яса, яке рекомендовано до вживання багатьом категоріям хворих та умовно здорових людей. Баранина є основою для багатьох національних страв та сировиною для переробної галузі. Молоко овець має цілющі властивості та є сировиною для виготовлення делікатесних м'яких та твердих сирів, які можна виробляти на експорт до країн ЄС. А овеча вовна та шкіра забезпечують виробництво матеріалів з спеціальними гігієнічними властивостями, що не мають аналогів. Таким чином, будь-яка сировина галузі вівчарства та продукція її переробки може користуватися стійким попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Розвиток галузі вівчарства в Україні сприятиме вирішенню соціально-економічних проблем села, бо відкриває можливості для створення робочих місць, підвищення ефективності діяльності сільськогосподарських товаровиробників, зростання доходів сільського населення.

Протягом тривалого періоду часу (з середини 60-тих років 20 ст.) виробництво продукції вівчарства в Україні поступово втрачало свої позиції. Проте споживчий попит на баранину, овече молоко та сири зростає у зв'язку з розумінням в суспільстві корисності цієї продукції. Це зумовлює необхідність оновлення галузі, що дозволить, як мінімум, повністю задовольнити внутрішній попит на продукцію вівчарства, а як максимум, відкриє перспективи освоєння іноземних ринків вітчизняними виробниками продукції вівчарства.

Ідеї відродження галузі вівчарства присутні в працях багатьох сучасних українських науковців-економістів. Зокрема, Туринський В.М. [1] розглядає технологічні та економічні особливості процесу виробництва сирів з овечого молока, Сокол О. І. та Ібатуллін І. І. [2; 3] досліджують розвиток вівчарства в Україні та світові тенденції у цій галузі, Шелест Л. С. [4] присвячує свої праці особливостям обліку у процесі виробництва продукції вівчарства, Коновалов І. В., та Беженар І. М. [5] вивчають організаційно-економічні засади розвитку вівчарства в Україні. В популяризації та розвитку вівчарства в Україні провідну роль відіграє ВГО «Асоціація вівчарів та козівників України».

Таким чином, важливе соціально-економічне значення галузі вівчарства, необхідність глибокого теоретико-прикладного обґрунтування напрямків її розвитку в Україні обумовлюють актуальність та мету даного дослідження.

Мета дослідження – охарактеризувати стан та сучасні тенденції розвитку галузі вівчарства в Україні, узагальнити світовий досвід для розробки практичних рекомендацій щодо відродження національного вівчарства.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність виконання

наступних завдань:

- оцінити стан розвитку галузі вівчарства в Україні;
- визначити комплекс основних проблем, що протистоять відродженню вівчарства на сучасному етапі;
- провести аналіз сучасного стану розвитку галузі вівчарства в світі;
- розробити рекомендації для відродження українського вівчарства.

Методологічною основою для проведення дослідження слугували аналітичний, табличний, порівняльний та графічний методи. Джерелами статистичних даних були офіційні матеріали, розміщені на сайтах організації FAOSTAT та Державної служби статистики України.

Результати досліджень. Згідно з даними офіційної статистики у 2013 р., в Україні налічується 1049 сільськогосподарських підприємств, що займаються виробництвом продукції вівчарства. Дані щодо динаміки основних показників розвитку вівчарства в Україні представлені в таблиці 1.

Протягом періоду з 2000 по 2012 роки поголів'я овець в Україні поступово збільшувалося, що обумовило значення темпу росту 113,2 відсотків. Проте, суттєвого зростання чисельності поголів'я за період дослідження не спостерігається, бо в 2013 році має місце скорочення кількості овець. Таким чином, приріст поголів'я овець у 2013 р. порівняно з 2000 роком складав всього 40 тис. голів. Лідерами за розміром поголів'я овець в Україні є Одеська та Закарпатська області з показниками 400 тис. та 160 тис. голів відповідно.

Таблиця 1

Динаміка показників розвитку галузі вівчарства в Україні

Показники	Роки					
	2000	2009	2010	2011	2012	2013
Поголів'я овець, млн. гол.	1,06	1,07	1,08	1,1	1,2	1,1
Настриг вовни з 1 вівці, кг	3,0	3,1	3,4	3,4	3,3	3,2
Виробництво баранини та козлятини, тис. тонн	17,1	17,8	21	19,6	19,7	21,1
Виробництво молока, тис. тонн	1,7	3,1	3,6	4,9	5	4,9
Виробництво вовни, тис. тонн	3,4	3,6	3,6	3,8	3,7	3,5

Джерело: дані сайтів FAOSTAT та ukrstat.gov.ua, [6; 7, с. 143-144].

Максимальне значення настригу вовни в розмірі 3,4 кг з 1 вівці зафіксовано у 2010-2011 роках, що перевищує досягнутий рівень 2000 року на 13,4 %. Після 2011 року простежується стійка тенденція зниження продуктивності овець за даним показником.

Виробництво м'яса в 2013 р., навпаки, збільшилось на 18,9 % у

порівнянні з 2000 р. Станом на 2013 р. в Україні обсяги виробництва баранини складають менше 2% від виробництва всіх інших видів м'яса [8, с. 145]. Така ситуація не є задовільною, оскільки збільшення виробництва баранини сприятиме подоланню існуючого дефіциту споживання м'яса в Україні, що важливо з позицій забезпечення продовольчої безпеки країни.

Ще однією позитивною зміною у вітчизняному вівчарстві є збільшення обсягів виробництва овечого молока. У 2013 р. в Україні було вироблено 4,9 тис. тонн овечого молока, а в 2000 р. – лише 1,7 тис. тонн, що менше майже на 65 %, порівняно з 2013 р. Розвиток молочної підгалузі сприятиме забезпеченню населення країни цінним овечим молоком та делікатесними сирами з такого молока.

Виробництво вовни в Україні в 2013 р. зменшилось у порівнянні з 2000 р. на 0,1 тис. тонн і становить 3,5 тис. тонн. Максимально цей показник підвищувався до 3,8 тис. тонн у 2011 р., що більше на 8,5 % відносно рівня 2013 р. Тенденція щодо зменшення обсягів виробництва вовни в Україні збігається з загальносвітовими змінами за досліджуваний період часу.

Тенденції розвитку галузі вівчарства відбиваються в показниках ефективності (рис. 1).

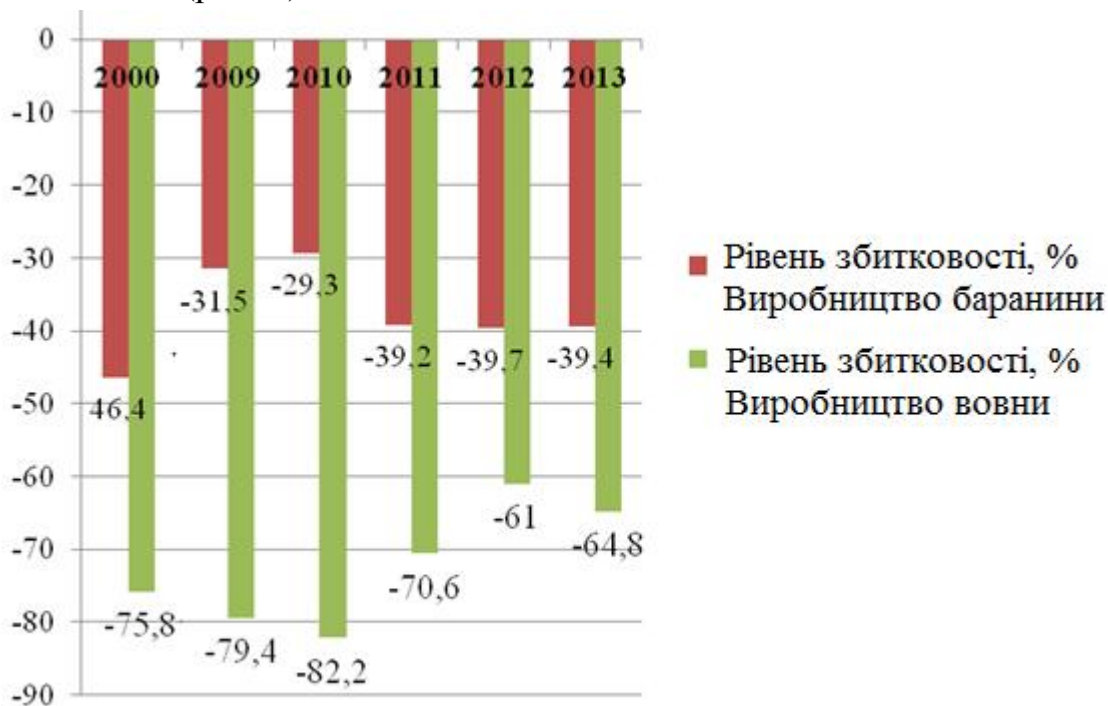

Рис. 1 Рівень збитковості виробництва баранини та вовни в Україні

Джерело: [8, с. 46].

Дані рисунку відображають кризовий стан вітчизняного вівчарства протягом тривалого періоду часу. Найбільш збитковими для виробництва вовни були 2009 та 2010 роки, коли рівень збитковості становив -79,4 % та -82,2 %

відповідно. Для виробництва баранини найвищий рівень збитковості спостерігався у 2000 році – 46,4 %.

В Україні стало не вигідно виробляти вовну через те, що виникло суттєве відставання ринкових цін на вироби з вовни від закупівельних цін на сировину. Темпи зростання цін на вовну з 1990 року в середньому в 50 разів нижчі за темпи зростання цін на паливо, добрива, корми, техніку і запчастини для неї. Саме через те, що доходи сільськогосподарських виробників від реалізації вовни не покривають її собівартість, великі та малі виробники почали закривати нерентабельний напрям виробництва.

Сучасний стан вітчизняного вівчарства можна охарактеризувати як кризовий. Дана галузь АПК є збитковою та проблемною для країни. Її технологічне забезпечення та технічний стан не відповідають сучасним стандартам виробництва і вимогам сьогоденного ринку [9, с. 53].

Останнім часом українські виробники використовували овець в основному як джерело вовни для легкої промисловості. А інші напрями вівчарства – молочне і м'ясне виробництво – майже не розвивались. Це є характерним і для світового сільського господарства, тому Україна не стала винятком – бізнес-інтереси у вівчарстві були зосереджені лише на виробництві вовни. Однак, сучасний стан європейських країн свідчить про появу іншої тенденції – спеціалізації вівчарства не тільки на вовні, а й на виробництві м'яса ягнят і молоді баранини, які складають у загальній вартості продукції вівчарства більше 90 % [6, с. 37].

Для порівняння та об'єктивної оцінки стану вівчарства в Україні, проаналізуємо основні тенденції розвитку вівчарства у світі (табл. 2).

Таблиця 2

Світові тенденції розвитку галузі вівчарства

Показники	Роки					
	2000	2009	2010	2011	2012	2013
Поголів'я овець, млн. голів	1059,4	1034,3	1022	1043,7	1152,3	1169
Виробництво баранини, млн. тонн	7,8	8,4	8,2	7,9	8,3	8,4
Виробництво молока, млн. тонн	8,1	9,4	9,9	9,3	9,9	10,1
Виробництво вовни немітої, млн. тонн	2,3	2,1	2	2	2,04	2,06

Джерело: дані сайту FAOSTAT [6].

Впродовж 2000-2013 рр. світове поголів'я овець поступово зростало. У 2013 р. загальне поголів'я овець у світі склало 1169 млн. гол., що на 9,3% більше, ніж у 2000 р. Обсяг виробництва баранини впродовж цього ж періоду також поступово збільшувався, і в 2013 р., як і в 2009 р., склав 8,4 млн. тонн, а в

період 2010-2011 рр. спостерігався незначний спад виробництва такого м'яса. Світові обсяги виробництва овечого молока з 2000 р. збільшилися на 24% у порівнянні з 2013 р., а виробництво вовни за досліджуваний період зменшилось з 2,3 до 2,06 млн. тонн, або на 10,4 %.

Лідером за чисельністю овець і за обсягом виробництва баранини в світі є Китай, де виробляється майже третина всієї баранини. Виробництво даного виду м'яса за останні 20 років збільшилося більш, ніж в 3,8 рази. Частка цієї країни у світовому виробництві м'яса овець становить 22,4 % станом на 2013 рік. Особливим попитом користується молода баранина, таке м'ясо є дуже популярним для споживання як у необробленому вигляді, так і у вигляді ковбасних та м'ясних виробів. Тому галузь вівчарства все більше приваблює сільськогосподарських виробників у багатьох країнах світу, які починають активно розробляти ефективні шляхи його інтенсифікації без шкідливого впливу на навколишнє середовище [3, с. 12].

Наступними після Китаю з виробництва баранини є Австралія і Нова Зеландія, що виробляють 7,1 % та 6,4 % від обсягів світового виробництва відповідно. Головними експортерами живих овець є Сирія і Австралія, а імпортерами – Кувейт та Італія. Лідирують у експорті баранини Австралія та Нова Зеландія, а найбільшими імпортерами баранини в світі є Франція, Великобританія, США, Китай, Саудівська Аравія і Німеччина. Щорічно до Європи імпортується близько 450 тис. т. баранини, а до Азії – близько 300 тис. т [6, с. 75].

Основними виробниками овечого молока є Китай, Сирія і Греція, а лідерство за надоями на 1 вівцематку вже довгий час утримують Австрія, Швейцарія, Франція з показниками 392 л, 358 л та 209 л за лактаційний період. Аграрії Європи виробляють майже 55 %, а у Азії - близько 40 % сирів з овечого молока, серед яких найбільшими виробниками елітних сирів з овечого молока є Франція, Італія і Англія.

Світові лідери з виробництва вовни – це Австралія, Китай, Нова Зеландія, Великобританія, а за настригом на 1 вівцю першість належить Новій Зеландії й Аргентині, де ці показники дорівнюють 5,4 кг і 4,8 кг в рік відповідно [6, с. 42].

З середини 20 ст. в світі відбулося суттєве скорочення виробництва вовни внаслідок значного зменшення поголів'я овець в Австралії, Новій Зеландії, Росії та Україні, в результаті чого світове виробництво вовни зменшилось більш, ніж на 35 %. Таке скорочення виробництва натуральної вовни можна пояснити зменшенням попиту на даний вид продукції вівчарства через те, що хімічна промисловість здатна виробляти штучні тканини з такими ж властивостями, як і у натуральної вовни, але дешевші. Сьогодні рівень споживання вовни низький, оскільки ціни на неї вищі, ніж ціни на бавовняні і синтетичні волокна.

У країнах Азії виробляють 43,2 % світового обсягу вовни, при чому з даного обсягу у Китаї вироблено близько 20 %. Значно меншою у виробництві вовни є частка Європи, що становить близько 13 %. Австралія та Нова Зеландія є головними орієнтирами при формуванні цін на світовому ринку тонкої і напівтонкої вовни.

Як показує практика країн Азії та Океанії, при використанні передових технологій вирощування овець, ретельний контроль за параметрами їх відтворення, вибір породи і правильного способу харчування та утримання тварин дозволяє досягти 50-60 % рентабельності виробництва продукції [10, с. 44].

Аналіз даних щодо стану вівчарства у світі свідчить, що відбувається зміна структури виробництва продукції вівчарства, а саме: зменшення обсягів виробництва натуральної вовни, спричинене заміщенням виробництвом синтетичних матеріалів, компенсує розширення ринку баранини та ягнятини. Така зміна підтримує збалансований розвиток галузі, яка змінює свій напрям з виключно вовнового на м'ясо-вовновий. А шлях розвитку вівчарства у країнах Азії може стати прикладом успішного реформування галузі з імпортоорієнтованої на експортну. Спеціальні, ретельно розроблені рекомендації та стратегії відродження українського вівчарства, засновані на світовому досвіді функціонування цієї галузі, можуть стати поштовхом до розбудови цієї галузі.

Відповідно до результатів даного дослідження та на основі узагальнення висновків досліджень Туринського В. М., Сокола О. І. та інших вчених [11; 2, с. 8; 1; 12], ключовими проблемами у вітчизняному вівчарстві є:

- дрібнотоварне виробництво, яке унеможлиблює формування великих партій тварин;
- висока собівартість виробництва вівчарської продукції і, як наслідок, неконкурентні реалізаційні ціни;
- висока вартість ветеринарно-діагностичних досліджень для контролю якості сировини та продукції вівчарства;
- незадовільний екологічний стан земель для випасу основного стада;
- відсутність конкурентоздатних порід овець як для виробництва вовни, так і для виробництва м'яса і молока;
- відсутність цільової державної програми щодо відродження та подальшого розвитку вівчарства;
- недостатня кількість програм пільгового кредитування для малих та фермерських підприємств;
- нерозвинена система стандартизації та сертифікації продукції вівчарства тощо;

- недостатній розмір державної підтримки виробництва і реалізації племінних ресурсів.

Усі зазначені проблеми потребують уваги, а заходи та програми щодо їх вирішення повинні бути обов'язково враховані при розробці програми відродження галузі українського вівчарства.

Якщо в Австралії, Новій Зеландії та Шотландії розвиток вовно-м'ясного напрямку вівчарства зумовлений історично, то в країнах Азії ефективно виробництво продукції вівчарства – це наслідок активних дій, де на вівчарство може припадати до 25 % валового продукту сільського господарства. Маркетингові дослідження у цій галузі свідчать, що підвищити конкурентоспроможність галузі можна за рахунок зростання м'ясної продуктивності і налагодження виробництва різних видів баранини з одночасним підвищенням її якості, на що і був спрямований основний потенціал азіатських країн, зокрема, Китаю.

У країнах, що займаються виробництвом продукції вівчарства, прибуток від реалізації м'яса становить близько 90 % і більше, а вовни – лише 10 %. Тому сьогодні особливого значення набуває саме напрям м'ясо-вовнового вівчарства із збільшенням виробництва ягнятини, на що також потрібно звернути увагу при реформуванні вітчизняного вівчарства.

В сучасних умовах в Україні головна роль у відродженні галузі вівчарства, відводиться державі, яка повинна брати до уваги ідеї та ініціативи та задовольняти потреби сільськогосподарських виробників. Самостійно виробники поки що не можуть активно розвивати галузь.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Питання розвитку галузі вівчарства в Україні є досі актуальними. Протягом періоду 2000-2013 рр. українське вівчарство зазнало наступних змін: збільшилися обсяги виробництва овечого молока та м'яса, і скоротилося виробництво вовни, що відповідає світовим тенденціям у цій галузі. Але українським виробникам поки що не вдалося сформувати систему рентабельного виробництва всіх видів продукції вівчарства через високу собівартість процесу виробництва продукції.

Реформування та відродження українського вівчарства, враховуючи вже існуючий потенціал, – важлива та можлива місія. Як показує світова практика, розвинути вівчарство можна, акцентуючи увагу на виробництві баранини та ягнятини. Провідна роль у відродженні вівчарства повинна належати державі, яка, зокрема, полягає у забезпеченні виробників пільговими умовами кредитування та підвищенні внутрішнього попиту на продукцію вітчизняного вівчарства. Механізми і процедури, тактичні та стратегічні плани розбудови цієї галузі можна запозичити в країнах, що вже досягли успіху у такому виробництві, адаптувавши їх згідно з сучасними ринковими умовами України.

Література

1. Туринський В.М. Технологія виробництва овечих сирів в колективних і фермерських господарствах / В.М. Туринський, О.Д. Горлова, Є.П. Тимофієв. – Київ: БМТ, 2000. – 136 с.
2. Сокол О. Основні тенденції розвитку вівчарства в Україні і світі / О. Сокол // Тваринництво України. – 2003. – № 4. – С. 5-7.
3. Ібатуллін І.І. Вівчарство України в світлі тенденцій світового розвитку/ І.І. Ібатуллін // Ефективне тваринництво. – 2014 – № 2. – С.12-13.
4. Шелест Л.С. Роль обігових коштів у формуванні конкурентноздатних вівчарських господарств / Л. С. Шелест // Ефективне тваринництво. – 2008. – № 1. – С. 3–6.
5. Беженар І.М. Організаційно-економічні засади розвитку вівчарства в Україні: історичний ракурс / І.М. Беженар // Економіка АПК. – 2011. – № 9. – С. 65-70.
6. Статистичні дані FAOSTAT [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://faostat3.fao.org/faostat-gateway/go/to/download/Q/QL/E>
7. Тваринництво України за 2013 рік: стат. збірник / Відп. за вип. О.М. Прокопенко. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 212 с.
8. Основні економічні показники виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах за 2013 рік: стат. бюллетень / Відп. за вип. О.М. Прокопенко. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 88 с.
9. Пшеничний О. Відродження вівчарства. Чи є шанси?/ О. Пшеничний // Агро Перспектива. – 2011 – № 8/9. – С. 52-56.
10. Данкверт С. А. Овцеводство стран мира / С.А. Данкверт, А.М. Халманов, О.Ю. Осадчая – М., 2010. – 508 с.
11. Похил В. М'ясні породи овець у Придніпров'ї / В. Похил, О. Похил, А. Гончар // Тваринництво України. – 2011. – № 9. – С. 17-20.
12. Черномиз Т.О. Деякі проблеми виробництва овечого молока / Т.О. Черномиз, О.Б. Лесик, М.В. Похивка // Науково-технічний бюллетень ІТ УААН. – 2009. – № 100. – С. 504-508.
13. Постанова Кабінету Міністрів №1760 «Про заходи щодо розвитку та державну підтримку вівчарства на 2003-2010 рр.» від 16.11.2002. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1760-2002-%D0%BF>.

АННОТАЦІЯ

Корниенко А.В. Тенденції розвитку отрасли овцеводства: Україна и мировой опыт

Данное исследование направлено на поддержку идеи скорейшего возрождения украинского овцеводства. Рассмотрены труды многих современных украинских ученых-экономистов, исследующих овцеводство, в частности, Туринского В.М., Сокола О. И., Шелест Л.С., Петровской Т. М., Коновалова И. В. и др. Определено, что ведущую роль в популяризации и развития овцеводства в Украине занимает ВОО «Ассоциация овецодов и козоводов Украины». В статье проанализировано современное состояние отрасли овцеводства в мире, где лидирующие позиции уже долгое время удерживают Китай и Австралия. Эти страны являются лидерами по специализации, как в производстве мяса и молока, так и в производстве шерсти. Также рассмотрено состояние украинского овцеводства: в последние годы доля производства шерстной продукции сокращалась, а мясо-молочной - увеличивалась, но производство во всех подотраслях является убыточным. Указаны основные проблемы отечественного овцеводства, которые требуют немедленного решения для возрождения этой отрасли, в частности: неудовлетворительное состояние пастбищ, отсутствие высокопродуктивных пород животных, недостаточность программ кредитования и тому подобное. Для детальной разработки стратегии развития овцеводства предложено основное направление развития мирового овцеводства: расширение мясной подотрасли, что может положительно повлиять на исследуемую область.

Реформирование и возрождение украинского овцеводства, учитывая уже существующий потенциал - важная и возможная миссия. Как показывает мировая практика, развитие овцеводства можно, акцентируя внимание на производстве баранины и ягнятины. Ведущая роль в развитии овцеводства должна принадлежать государству, которая, в частности, заключается в обеспечении производителей льготными условиями кредитования и повышении внутреннего спроса на продукцию отечественного овцеводства. Механизмы и процедуры, тактические и стратегические планы развития этой отрасли можно позаимствовать у стран, которые уже достигли успеха в таком производстве, адаптировав их согласно современным рыночным условиям Украины.

Ключевые слова: овцеводство, мировой опыт, возрождения отрасли овцеводства, отраслевая экономика.

SUMMARY

Kornienko H.V. Development trends of sheep breeding: Ukraine and international experience

This study supports the idea of a speedy revival of Ukrainian sheep breeding. Works of many contemporary Ukrainian scientists and economists who study sheep breeding are considered including Turin V.M., Falcon A.I., Shelest L.S., Peter T., I. Konovalov etc. It has been determined that the leading role in the promotion and development of sheep breeding in Ukraine has "Association of sheep breeders and goat breeding in Ukraine" (SBI). The article analyzes the current state of the sheep breeding in a world where leading position has long been held by China and Australia. These countries are leaders in the production of both meat and milk, and wool production. The state of Ukrainian sheep breeding: in recent years, the share of wool production declined, and meat and milk production - increased, but production in all sub-sectors are unprofitable. These basic problems of domestic sheep breeding need immediate solution for the revival of the industry, including: the poor state of pastures, lack of high-performance breeds of animals, lack of lending programs and more. For further development strategy of sheep breeding mainstream of the global sheep breeding has been proposed, beef sub expansion that can positively affect the investigated area.

Reform and revival of Ukrainian sheep breeding, given the existing potential is important possible mission. As world practice shows, sheep breeding can developed, focusing on the production of mutton and lamb. The leading role in the development of sheep breeding must belong to the state, that in particular, is to provide producers by preferential credit conditions and increasing domestic demand for domestic sheep breeding. Mechanisms and procedures, tactical and strategic plans for the development of this sector can be borrowed in countries that have succeeded in this production, adapting them according to current market conditions of Ukraine.

Keywords: *sheep breeding, global experience, revival of sheep breeding industry, industrial economy.*